

KLÚČ

Ukradnutý život. Zlomené srdce. Druhá šanca.

Kathryn Hughesová

KLÚČ

KLÚČ

Kathryn Hughesová

Original title: KATHRYN HUGHES: THE KEY
Copyright © 2018 by KATHRYN HUGHES
First published in Great Britain in 2018 by HEADLINE REVIEW
An imprint of HEADLINE PUBLISHING GROUP
Front cover photograph © Lee Avison/Trevillion images;
© Valentin Agapov/Shutterstock (background texture);
Back cover © Joana Kruse/Arcangel Images (girl);
© Ivan Smuk Shutterstock (pile of photos);
© Evgeny Karandaev/Shutterstock (ribbon).

Kathryn Hughesová si uplatňuje morálne právo
identifikovať sa ako autorka tejto knihy.

Slovak edition © Fortuna Libri, Bratislava 2018
Translation © Zuzana Trstenská, 2018

Vydalo vydavateľstvo Fortuna Libri.

www.fortunalibri.sk

Zodpovedná redaktorka Anna Kališková

Prvé vydanie

Táto kniha je fikcia. Mená, postavy, miesta a udalosti
sú buď výtvorom autorkinej fantázie, alebo sú použité fiktívne,
a preto akákoľvek podobnosť so skutočnými živými alebo mŕtvymi osobami,
obchodnými spoločnosťami, udalosťami či miestami je úplne náhodná.

Všetky práva vyhradené.

Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovat',
ukladať do informačných systémov ani rozširovať akýmkoľvek spôsobom,
či už elektronicky, mechanicky, fotografickou reprodukciou,
alebo inými prostriedkami, bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ISBN 978-80-8142-814-2

Otoč klúčom a odomkni minulosť...

*Táto kniha je venovaná pamiatke
Jamesa a Mary Thomasovcov.*

Prológ

November 1956

Odkedy som sa vykradla z domu, napoly kráčam, napoly bežím. Hruď sa mi prudko dvíha a nekontrolovateľne dychčím. Ulice sú vyľudnené. Za toto malé milosrdenstvo som vďačná. Aspoň nebudem musieť nič vysvetľovať zvedavým susedom. Za zatvorenými dverami niekto praží cibuľu. Naokolo sa vznáša jej sladká vôňa a táto mučivá aróma mi pripomína, že som ešte nejedla. Spoza kríkov predou mnou vyjde ryšavý kocúr a sadne si na chodník. Svetlo plynovej lampy mu ožiari srst'. Keď sa priblížim, postaví sa a vykročí ku mne. Má zdvihnutý chvost, len jeho konček je trochu skrútený dovnútra. Zakloní hlavu a zamňaučí svoj pozdrav. Inokedy by som sa sklonila a pohladila ho, ale nie dnes večer. Dnes večer nie je nič ako obyčajne.

Zahnem za roh, a keď zbadám bránu parku, na chvíľu ma zarazí, ako rýchlo som sem došla. Obzriem sa, zatlačím na zhrdzavenú železnú bránu a prastaré pánty protestne zaškripu. Ich kvílenie pretne tichý nočný vzduch a úplne mi pokazí zamýšľaný nenápadný vstup, no v parku nachádzam útočisko, a tak trochu spomalím. Ibaže nie priveľmi. Je dôležité, aby som sa hýbala vpred. Teraz nemôžem podľahnúť pocitu spokojnosti. Prenikavý zápach stojatej a riasami prerastenej vody mi napovie, že za rohom je jazero. Kým ho nemám v dohľade, pridám

do kroku. Voda obmýva štrkovú pláž a pri prevrátenom člunku drieme niekoľko labutí.

Keď spravím prvý opatrný krok do vody, jej chlad mi stiahne hrdlo. Kamene pod mojimi bosými nohami sú ostré a slizká riasa sa mi omotá okolo členkov. Otočím sa a pozriem sa na topánky, ktoré som len pred chvíľou odkopla. Ležia na štrku asi tridsať centimetrov od seba, jedna sa prevrátila. V duchu sa pokarhám za toto necharakteristické lajdáctvo. Mala som ich položiť jednu vedľa druhej, ako ma učila mama. Bude sklamaná, lebo o chvíľu po mne zostanú len tie topánky. Je to jediný dôvod, prečo som si ich vyzula.

Nohy ma bolia od chladu, ale urobím niekoľko ďalších krokov. Teraz mi voda siaha po kolená. Sukňa sa mi nadúva okolo nôh a je to jediný pohyb v tmavom pokojnom jazere. Bola som tu už veľa ráz, no nikdy o takomto čase, nikdy takto. Obloha je jasná a čierna. Veľmi čierna. Vidno kosák mesiaca a vďaka nedostatku svetla sa na nej trblietajú hviezdy. Odkiaľsi spomedzi stromov vyletí sova a zaškrieka, keď sa znesie k hladine jazera. Vyláká ma, a tak prudko cúvnem, podarí sa mi však udržať sa na nohách. Zopár ráz sa zhlboka nadýchnem. V kalnej vode ešte stále vidím svoje chodidlá. Malé chodidlá. Trojky biele ako krieda.

Po niekoľkých krokoch mi voda siaha po pás. Už teraz mám pocit, že sa dusím. Všade naokolo je čierňava, nielen na oblohe, ale aj vo vode, v mojom srdci a v mojej hlave. Je tam aj smútok. Vždy tam bol smútok. Nosím ho ako plášť. Veľký a ťažký plášť, v ktorom sa topím, no nedokážem si ho vyzliecť. Teraz si už len želim, aby sa to rýchlo skončilo. Ešte pár krokov a budem mať pokoj. Zadívam sa na spiace dieťaťko vo svojom náručí, ale nič necítim. Ani som to nečakala. Znova sa ozve prenikavý a zúfaly škrekot. Nemusím sa obzrieť, aby som vedela, že tentoraz to nie je sova. Je to niečo iné.

September 2006

Pozorovala ho, keď stál pred zrkadlom na chodbe a z pliec na bēžovom kabáte si oprašoval neviditeľné lupiny. Jeho santalová kolínska sa vznášala vo vánku z otvoreného okna. Stále je pekný. Vek ho neohol, a hoci už má šedivé vlasy, iní mu môžu závidieť, aké ich má husté. V tmavých očiach má iskru, ktorú neuhasil ani žiaľ.

„Dobré ráno, ocko. Ideš na cintorín?“

Smutne sa na ňu usmial. „Áno, Sarah. Kam inam by som šiel?“

Napravila mu uzol na kravate a pobožkala ho na líce. „Ocko, už ubehlo šesť mesiacov. Nemusíš tam chodiť každý deň.“

„Viem, že nemusím, Sarah. Chcem.“ Zohol sa, aby svoje vyleštené topánky posledný raz pretrel mäkkou kefkou, ktorú nechával na stolíku na chodbe, potom sa vystrel a pozrel sa jej rovno do očí. „Bolo by pekné, keby si z času na čas išla so mnou.“ Jeho tón bol nežný, takmer prosebný.

Potlačila netrpezlivé zastonanie. Liezlo jej na nervy, že sa dookola rozprávajú o tom istom. „Nemusím chodiť na mamičkin hrob, aby som si ju pamätala.“ Pobúchala si po hrudi. „Každú sekundu každého dňa ju nosím tu.“

Vzdychol, chytil ju za ruku a pobožkal ju na ňu. „Ako chceš, ale čoskoro musíme zasadiť nejaké cibulky. Chcem, aby tam počas fádnych zimných mesiacov mala veľa farieb. Uvažujem,

že kúpim snežienky. Tie vychádzajú skoro, však? A potom krókusy a narcisy. Cez ne sa tie prekliate zajace neprehryzú.“ Potichu sa zasmial. „No? Čo si o tom myslíš?“

Sarah zvesila z vešiaka tašku a prehodila si ju cez plece. „V poriadku, cestou naspäť nejaké kúpim v záhradnom centre.“ Nadvihol obočie. „Cestou naspäť odkiaľ?“

„Oco,“ každú slabiku pretiahla. „Veľmi dobre vieš, kam idem.“

„Prosím, len nepovedz, že ešte stále sledíš na tom mieste.“

„Neslédim. Volá sa to prieskum.“ Keď zbadala jeho zničený pohľad, oľutovala svoj ostrý tón, a tak o niečo nežnejšie dodala: „Ocko, ty si primárny zdroj. Vieš si predstaviť, aké je to pre historika cenné? Chceš, aby mala moja kniha úspech, však?“

„Teraz si historička? Myslel som si, že robíš v miestnej knižnici.“

„Áno, ocko, to je moja práca. Všetci musíme platiť účty, ale táto kniha je moja vášeň a tvoj vklad môže z dobrej knihy urobiť absolútne fantastickú.“

„Už som ti predsa vravel,“ odvetil unavene, „že sa o tom nechcem rozprávať.“ Prstom pichol do vzduchu medzi nimi. „Nepríd' za mnou plakať, keď ťa zatknú za neoprávnený vstup na cudzí pozemok.“

„Nie je to neoprávnený vstup, je to mestský prieskum.“ Všimla si, že zaťal zuby a že sa mu zrýchlil dych. Nežne ho potiahla za rukáv na kabáte. „Prosím, len mi povedz, aké to tam bolo,“ šepla. „Sľubujem, že ak to pre teba bude veľmi nepríjemné, prestaneme. Povedz mi len toľko, koľko chceš.“

Otvoril vchodové dvere a pri pohľade na dážd' bubnujúci na príjazdovej ceste podráždene vzdychol. Zo stojana zobral dážd'ník a namieril ním na ňu, akoby držal meč. Prekvapene cúvla.

„Už som ti povedal toľko, koľko som chcel.“

„Čo je dokopy nič.“

Otvoril dáždník a zdvihol ho nad hlavu. „Sarah, niektoré veci je lepšie nechať v minulosti. To je moje posledné slovo.“

Sledovala, ako vykročil po chodníku, a dúfala, že sa otočí a ospravedlňujúco jej zakýva. Odkedy nežije mama, ktorá dokázala zmierniť jeho nálady, býva neznesiteľne mrzutý. Mama naňho mala dobrý vplyv. Nikdy mu nedovolila trucovať a z temnej nálady ho vedela dostať jedinou dobre načasovanou vtipnou poznámkou, zvyčajne namierenou naňho. Jej nákazlivý smiech mu nedovolil, aby zostal dlho smutný. Bola si istá, že mamu ľúbil. Videla, ako ho zničilo, keď umrela. Videla jeho jamu žiaľu, ktorá bola taká hlboká, že sa obávala, či bude schopný pozbierať dosť síl, aby z nej vyliezol. Jeho každodenné návštevy jej hrobu sa stali skôr posadnutosťou než rutinou. Napriek tomu mala pocit, že niečo chýbalo. Nebolo to také veľké, aby to zbagatelizovalo ich manželstvo alebo ich lásku, ale zdalo sa jej, že niečo nebolo v poriadku. Pripadalo jej to, ako keď človek dokončí tisíckúskové puzzle, no odrazu zistí, že má len deväťstodeväťdesiatdeväť kúskov. Ten jeden chýbajúci dielik pokazí celkový dojem. Stále je jasné, čo je na obrázku, ibaže oči bude vždy priťahovať prázdne miesto, kde mala byť chýbajúca časť. Nevedela prečo, mala však nepríjemný pocit, že ten chýbajúci kúsok mal niečo spoločné s Ambergatským ústavom pre choromyseľných.

Do Ambergatu, ako tento bývalý ústav nazývala, chodila niekoľko mesiacov, ale zakaždým, keď odbočila za roh a pred očami sa jej vynorila nádherná budova, jej vyrazila dych jej vznešenosť. Videla veľkolepé rezidencie, ktoré neboli tak dobre postavené ani vybavené. Ambergate bol vybudovaný z najlepšieho pieskovca, fasáda bola nesmierne pompézna,

osemuholníková kupola na hodinovej veži sa majestátne dvíhala nad klenutým vchodom. Pri stavbe ústavu sa nešetri-
lo, a hoci veľa vzácnejších prvkov bolo dávno ukradnutých,
zachovali sa niektoré časti krásnych kachličiek na stenách aj
vitráže zdobiace tanečnú sálu. Samozrejme, teraz je to opus-
tená ruina, väčšina okien je vytlčená a kusy múrov odpadli
vinou úponkov invazívneho brečtanu.

Sarah vytiahla z tašky knihu a zadívala sa na čiernobielu fo-
tografiu urobenú na konci devätnásteho storočia. *Ambergatský
krajský ústav pre choromyselných.*

Ambergatský krajský ústav pre choromyselných bol po-
stavený v rokoch 1870 – 1872 podľa projektu slávneho ar-
chitekta sira Leonarda Grovesa s pôvodnou kapacitou
1 000 pacientov z oblasti Manchestru, Liverpoolu a Ches-
tru. V päťdesiatych rokoch 20. storočia v ňom bolo umiest-
nených viac ako 1 500 pacientov, čo malo za následok váž-
ne preplnenie kapacity. V roku 1925 bol premenovaný na
Ambergatskú nemocnicu pre duševne chorých, čo sa stalo
v súlade s národnou snahou o zmenšenie stigmy spojenej
so slovami *ústav pre choromyselných*. Ďalšiu zmenu názvu
spôsobil zákon o duševnom zdraví z roku 1959, podľa ktoré-
ho sa mali slová *duševne chorý* odstrániť z názvov všetkých
nemocníc. Ambergatská nemocnica zavrela svoje brány
v roku 1997 a odvtedy sú niektoré časti opustenej budovy
terčom podpaľáčov a vandalov.

Na stránku dopadlo niekoľko kvapiek dažďa, preto strčila
knihu naspäť do tašky, až potom pokračovala po dlhej príjaz-
dovej ceste. Došla ku kovovej bezpečnostnej zátarase a pozrela
sa na tabuľu, ktorá ľudí upozorňovala, aby ďalej nešli. Písalo sa

na nej, že priestor je strážený dvadsaťštyri hodín denne, a bol na nej obrázok agresívne vyzerajúceho nemeckého ovčiaka, ktorému z dlhých tesákov kvapkali sliny. Neboli tam však nijaké psy. Bol to len obrázok na zastrašenie. Navyše pozemok sporadicky strážil starec, o ktorom sa šepkalo, že to je bývalý pacient. Potľkal sa okolo budovy, občas nadával alebo zovretou pästou mával na každého, kto sa odvážil ignorovať tabule.

Sarah nadvihla zátarasu z betónovej základne a pretisla sa cez úzku škáru. Chvíľku počkala, poobzerala sa po pozemku a zadržala dych, aby ľahšie začula akýkoľvek neznámy zvuk. Vánok ševelil v listoch na stromoch a holub potichu zahrkútal svojej partnerke, ale inak nezachytila nič. Bezpečnostné opatrenia na tomto mieste sú vážne na smiech.

Kráčala po trávniku zarastenom burinou, vysoké steblá mokrej trávy jej siahali až po stehná, kým nedošla ku kameným schodom, ktoré viedli k hlavnému vchodu. Chytila sa kedysi krásne zdobeného zábradlia, ktoré medzičasom zhrdzavelo a teraz je naň smutný pohľad, a vyšla k čiastočne zadebneným vchodovým dverám, na ktoré nejaký vtipkár namaľoval žiarivo červený pentagram. Potlačila prehnuté dvere, ktoré sa bez odporu poddali. Prekročila prah a vošla na chodbu.

Vnútri prevládala atmosféra rozkladu. Steny pokrývala pleseň, na podlahe boli holubie výkaly. Vzduch bol nasiaknutý močom, a tak si okamžite zakryla nos. Rozbité fľaše, cigaretové ohorky a zvyšky po opekačke boli jasné stopy toho, čo sa tu odohralo. Hoci teraz sa na tomto mieste stretávajú unudení tínedžeri, môže si len predstavovať, aké hrôzy sa odohrávali medzi týmito stenami. Jej otec však má informácie z prvej ruky. Rozčuľovalo ju, že sa o ne odmieta podeliť.

Nechtom poškrabala po odlupujúcej sa farbe na zábradlí a obzrela si schodisko. Drevená podlaha bola prehnutá, preto

by bolo šialenstvo, keby sa po ňom pokúsila vyjsť. Pred ňou boli dvojkrídlové lietacie dvere. Pánty zaškrípali, keď do nich zatlačila, a odrazu sa dívala na zdanlivo nekonečnú chodbu. Omietka opadávala z múrov a podlaha bola plná triesok. Čupla si, z tašky vybrala plánik budovy a vystrela ho na zemi. Bolo tam viac ako šesť kilometrov chodieb, preto pristúpila k meto-
dickému prieskumu budovy. Miesta, ktoré už prezrela, označila na plániku zvýrazňovačom.

Keď sa zorientovala, vopchala plánik do tašky a vybrala zápisník. Cez diery medzi trámami stekala dažďová voda, ktorá ešte zvýrazňovala plesňový zápach a celkový prehnitý vzhľad opustenej budovy. Okrem pravidelného kvapkania vody tam bolo ticho. Striaslo ju a kradmo sa obzrela dookola. Nikdy si nezvykne na strašidelné steny so znepokojivými grafitmi, na desivé chodby a dávno pochované tajomstvá, ktoré podľa jej otca nemajú uzrieť svetlo sveta.

Keď začula šuchot z jednej z bočných miestností, zmeravela. Potkany. Už sa s nimi stretla a bez ohľadu na to, koľko ráz si vravela, že sa jej boja viac ako ona ich, nepomohlo to. Stále nenávidí tie cupkajúce obludy s holými chvostmi a malými čiernymi očami. Zadupala, a hoci sa cítila trochu hlúpo, aj na ne zakričala, aby sa pobrali kadeľahšie. Znova zavládlo ticho. Pousmiala sa. *Ale som im dala!* No keď sa chystala otvoriť dvere do miestnosti, ktoré nakrivo viseli na pántoch, a pozrela sa do temnoty priestoru bez okien, začula to znova. Šuchot nôh, ktorý bol priveľmi hlasný na to, aby ho spôsobil potkan. Sťažka preglgla. „Haló. Je... je tu niekto?“

Z tmy sa vynorila postava v kapucni a vykročila k nej s predpaženými rukami ako zombia. S úľavou vydýchla. „Nathan, ty prekliaty idiot! Chceš mi spôsobiť infarkt?“

Stiahol si kapucňu a uškrnul sa. „Prepáč, neodolal som.“

„Čo tu robíš o takomto čase?“

„Dnes je príliš mokro, aby som bol na ulici. Rozhodol som sa uchýliť sem.“

„Myslela som si, že žobráci si nemôžu veľmi vyberať.“

Pokrčil plecami. „Máš cigy?“

Pohrabala sa v taške. „Nie, nemám žiadne posraté cigy.“ Hodila mu balíček. „Zober si toto a buď rád.“

Odbalil alobal a do úst si napchal sendvič so syrom a šunkou. „Vďaka,“ zamrmal. „Som rád, naozaj.“ Oddelil plátky a pozrel sa dovnútra. „Mohla si tam dať aj kyslé uhorky.“

Posadili sa vedľa seba na drevenú dlážku a Nathan jedol sendvič. Po prvý raz sa stretli, keď naňho Sarah narazila v jednej izbe. Kým doňho neštuchla nohou, myslela si, že je to len kopa handier. Po niekoľkých zúrivých hádkach s rodičmi vraj vyhlásil, že domov sa viac nevráti, a odvtedy spával na ulici. Keďže sa tak trochu skamarátili, hoci je od neho o dvadsať rokov staršia, prevládol u nej materinský cit, a to aj napriek tomu – alebo možno práve preto –, že nemá vlastné deti. Jej myšlienky okamžite zamierili k Danovi a pocítila vlnu povedomej horkosti. Pokrútila hlavou, aby sa zbavila spomienok. Nemá zmysel zaoberať sa tým. Čo sa stalo, už sa neodstane.

Pozorovala, ako Nathan zhltol posledný kúsok sendviča. Na jemných svetlých chlpochoch pod nosom sa mu zachytili omrvinky. „Nathan?“

„Hm?“ Ďalej nahlas prežúval.

„Prečo nechceš, aby som ti pomohla?“

Ukázal na svoje líca, ktoré boli naduté ako líca škrečka. „Pomáhaš mi,“ zamrmal.

„Nie, Nathan, to je len náplasť. Myslím skutočnú pomoc. Aby si sa znova postavil na nohy.“

„Som v poriadku.“

„Blíži sa zima. Čo spravíš potom?“

„Neviem. Asi zostanem tu.“ Zdvihol tvár k stropu a na hlavu mu pristála veľká dažďová kvapka. „Možno pôjdem do Londýna.“

„Máš iba osemnásť. Celý život máš pred sebou.“

Odfrkol. „Práve toho sa bojím.“

Zazrela naňho. Je tvrdohlavý ako mulica, to je jasné. Vzhľadom na to, že už niekoľko mesiacov žije na ulici, však mohol vyzerat oveľa horšie. Jeho telesný pach pripomína prezretý plesňový syr, ale modré oči mu žiaria a pokožku má prekvapujúco hladkú na niekoho, kto nemá možnosť pravidelne sa holiť. Blondavú ofinu má pridlhú a pri rozhovore občas mykne hlavou, aby dostal vlasy z očí.

Znova strčila ruku do tašky a vytiahla fľašu vody.

Pozrel sa na etiketu. „Asi nemôžem dúfať, že si do nej nalia-la vodku, však?“

„Tak to boli slová skutočného skrachovanca.“ Pokrútila hlavou. „Čo myslíš?“

Odkrútil vrchnák a poriadne si odpil. „Čo budeme objavovať dnes?“ spýtal sa, aby zmenil tému.

Vedela, kedy nemá zmysel ďalej naňho tlačiť, ale nebránilo jej to skúsiť to nabudúce.

Plánik položila medzi nich a ukázala na dlhú chodbu s mnohými izbami na každej strane. „Dnes nás čaká toto.“

S námahou sa postavil a vystrel sa do plnej výšky svojich stoosemdesiatich centimetrov. Džínsy mu viseli na kostnatých bokoch a natiahol k nej ruku. Chytila podávanú pravicu a Nathan ju vytiahol na nohy. Oprášila zo seba prach a špinu. „Ďakujem.“

Bok po boku kráčali dlhou chodbou, prechádzali okolo nemocničných izieb plných kovových postelí s matracmi, z kto-

rých sa na dláždenú podlahu sypala konská sršť. V jednej miestnosti bolo sklopené staré zubárske kreslo a vedľa neho tácka so zhrdzavenými nástrojmi. Vyšli na chodbu s malými miestnosťami, pričom každá z nich bola zabarikádovaná hrubými oceľovými dverami. Sarah zavrela jedno oko a prižmúreným druhým sa pozrela cez priezor. „Vyzerá to ako čalúnená cela.“

„Dopekla! Zaujímalo by ma, na čo ich používali. Chcel by som vedieť, či aj tvojho fotra strčili do takej. Bol na hlavu, však?“

„Nathan!“ napomenula ho. „Môj otec nebol duševne chorý. Ako si na to prišiel? Ľudí zatvárali do ústavov pod rôznymi zámienkami. Nie každý bol šialený a len tak mimochodom, môj otec...“

Schmatol ju za ruku. „Táto je otvorená. Zavrieš ma do nej?“

„Preboha! Prečo?“

„Chcem vedieť, aké to je. No tak, bude to zábava!“

„Zábava? Nathan, mal by si viac chodiť medzi ľuďmi.“

Otvoril ťažké dvere a vstúpil do maličkaj miestnosti. Podlaha bola mäkká ako špongia, steny boli potiahnuté plátnom a čalúnené konskou sršťou.

„Si si istý, že to chceš skúsiť?“ opýtala sa a zavrela za ním dvere.

Čosi zamrmľal, ale nebolo mu rozumieť. Sarah nakukla cez priezor, pohltila ho však čierňava. Narátala do desať a otvorila.

Vyšiel s úškrnom. „Bolo to skvelé.“

Zamračila sa. Nathan asi nechodil veľmi do spoločnosti, ak desať sekúnd v temnej čalúnenej cele považuje za niečo skvelé. Chudáčik.

„Poďme.“ Vytiahla ho von, no pri pohľade na jeho nadšenú tvár sa neubránila úsmevu. „Máme prácu.“